

UIT ANTWERPEN

Perskonferentie van het Initiatiefcomité voor Stopzetting der Proefnemingen met Kernwapens

Het «Antwerps Initiatiefcomité» verenigt een indrukwekkend aantal personaliteiten van de meest uiteenlopende strekkingen. Op zaterdag 10 januari hield dit comité een eerste perskonferentie. Onder de talrijke komitéleden, die spijs het gure weer door hun aanwezigheid hun sympathie hadden willen betuigen, bemerkten wij o. m. HH. Dettié en Wilms, schepenen der stad, De Queecket, burgemeester van Deurne, Prof. Van Deyck, Prof. R. Braem, Mter Clijmans en dhr Geldolf, gemeenteraadsleden; dhr. Louette, nationaal commandant der Witte Brigade Fidelity, dhr. Smekens, hoofdconservator, de beeldhouwers Macken en Cornelissen, inspecteur Laureyssen...

Prof. Verbist, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Gent bedankte het Stadsbestuur, dat bereidwillig het stemmige zaaltje van het Museum voor Folklore ter beschikking gesteld had en gaf voorlezing van de sympathiebetuigingen der komitéleden, die niet aanwezig konden zijn: Mw. Bolotine, directrice van de K. V. O., de HH. Corbet, secretaris van het Muziekkonservatorium, Prof. Doms der Universiteit van Gent, de letterkundige Willem Elsschot, de toondichter J. Broeckx, Mter Calewaert en talrijke anderen.

Dhr. Ch. Van Herbruggen, secretaris bracht verslag uit over de bedrijvigheid van het Antwerps Initiatiefcomité. Verheugend noemde hij, dat verschillende organisaties de oproep onderschreven hadden. Hij vermeldde o. m. de Centrale der Metaalbewerkers, de Algemene Cen-

trale der Openbare Diensten, de Witte Brigade Fidelity, de Vlaamse Jeugdherbergcentrale, de Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede. Verduidelijkend, waarom de actie (die ondertussen voortgaat) tot nu toe beperkt bleef tot het verspreiden van 26.000 exemplaren van de oproep, wees hij op de kosten die dergelijke actie meebrengt. Deze kosten worden in hoofdzaak gedekt door de vrijwillige stortingen der ondertekenaars. Elke reeks te verspreiden drukwerken is dus afhankelijk van nieuwe inkomsten. Dit laat bovendien toe op elke nieuwe reeks drukwerken nieuwe namen van onderschrijvende personaliteiten toe te voegen, hetgeen een ideale veelzijdigheid van het Comité moet mogelijk maken.

Aan de hand van een indrukwekkende grafiek door het meteorologisch instituut verstrekt, wees Prof. Verbist hierna op de aanzienlijke toename der radio-activiteit in België tijdens de periodes, waarop door de verschillende atoommogendheden in de loop van het voorbije jaar proefnemingen werden verricht.

Deze proefnemingen besmetten de lucht die wij ademen, het water dat wij drinken, het voedsel dat wij eten. Spreker gaf dan een beeld van de verschrikkingen, die een atoomoorlog aan de mensheid zou brengen, wanneer wij weten, dat er momenteel H-bommen bestaan, waarvan één exemplaar een vernielende kracht heeft gelijk aan al de springstoffen, die tijdens de tweede wereldoorlog op alle strijdtonelen tot ontploffing werden gebracht. Tegenover deze macht hebben wij maar één afweermiddel: de macht van de publieke opinie. Onze taak is het de mensen te leren deze macht te gebruiken.

Een communiqué werd aan de pers overhandigd en het is bemoedigend vast te stellen, dat volgende Antwerpse dagbladen verslag uitbrachten: Standaard, Handelsblad, De Nieuwe Gazet, Le Matin en Volksgazet.

L. M.

WIJ REKENEN OOK OP UW STORTING VOOR HET VREDESFONDS

R.M. - Oostende	50	Mej. I.D. - Oostende	20
Mw R. - .	25	V.D.M. - .	40
Mw M.C. - .	20	V.D.G. - .	20
G.S. - .	50	S. - .	20
L.S. - .	50	E.K. - Bredene	20
D.G. - .	20	E.S. - .	20
Mw B. - .	30	V.H. - Klemskerke	20
Mw A. - .	25	M.V. - .	20

Stort op P.C.R. 55.02.16 van E. Verbeeck - Oostende

Verantw. uitg.: R. Michaut - Vanderhaeghenstraat - Brussel

vrede

Redactie en beheer:

E. Verbeeck

Tarwestraat 123 Oostende

TWEEMAANDELIJKS INFORMATIEBULLETIN VAN DE BELGISCHE UNIE
VOOR DE VERDEDIGING VAN DE VREDE

De gevaren der atoombomproeven

Dr M. Minnaert - hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht - en directeur van de Sterrewacht, was zo vriendelijk met onderstaand artikel zijn medewerking aan ons blad te geven.

Met groot genoegen heb ik het verzoek der redactie aanvaard, om in korte woorden samen te vatten welke schade de atoomproeven reeds nu aan de mensheid berokkenen. Hierover is al dikwijls geschreven, maar telkens wordt ons inzicht in de gevaren weer wat vollediger en het heeft wel zin af en toe te overzien wat we hiervan weten.

Boven een ontplofende atoombom verheft zich een onzaglijke wolk van radioactief stof, die tot in de stratosfeer opstijgt. Reeds in de nabijheid vallen de grofst deeltjes neer, daar is het gevaar het grootst. De fijnere stofjes blijven langer zweven; in de onderste lagen van de dampkring worden ze meegesleept door de windstromen en in hoofdzaak langs een breedtegedeelte meegevoerd. Het stof van Bikini en Siberië komt dus al na enige weken over België en Nederland. Plaatselijk kan onverwacht een grote hoeveelheid naar beneden meegesleept worden door regenbuien en dan leest men in de kranten dat er ergens onrustbarende radioactiviteit is waargenomen. Het stof dat tot in de stratosfeer was opgestegen kan daar jaren blijven zweven en verspreidt zich tenslotte over de gehele wereld.

Radioactief stof is misschien een van de gevaarlijkste stoffen die bestaan. Het zijt neer op de groenten, de vruchten, het gras. Van het gras komt het in de koe, in de melk, in het vlees. De ontploffingen onder het zeeoppervlak maken het water radioactief en daardoor de vissen en andere zeedieren. In de Columbia-rivier (N. Amerika), die heel zwak radioactief is, hebben de vissen een 150.000 maal grotere activiteit dan het water; de vogels die van waterinsekten leven zijn 500.000 maal sterker radioactief. Zo is het onvermijdelijk dat de mensen met hun voedsel en met hun drinken radioactieve stoffen naar binnen krijgen.

De gevolgen zijn vreselijk. Als de dosis groot is, zoals men heeft kunnen waarnemen bij de slachtoffers van Hiroshima en bij de Japanse vissers, ontstaan ziekten van het

En hier is "VREDE," in een nieuw kleedje

Ondanks de primitieve middelen heeft ons geroneotypeerde uitgave van "VREDE", haar eerste jaar goed door-gemaakt.

We durven zeggen dat goed werk werd geleverd. Nieuwe vrienden werden bereikt. Kontakten werden genomen die ons moeten toelaten ons vredeswerk op een bredere schaal uit te werken. De opklaringscampagne en de vredesactiviteit, hoe klein ook, door ons gevoerd en zoveel malen vermenigvuldigd in alle landen van de wereld, hebben er in een zeer grote mate toe bijgedragen, dat de groten van deze wereld te Genève zijn gaan praten over stopzetting der kernproefnemingen, voorkomen van verrassingsaanvallen en dies meer.

En... naarmate onze aktie aktiever wordt zal 't praten der groten ook ernstiger worden. Dat "Vrede", hier zijn deeltje bijdraagt maakt ons fier.

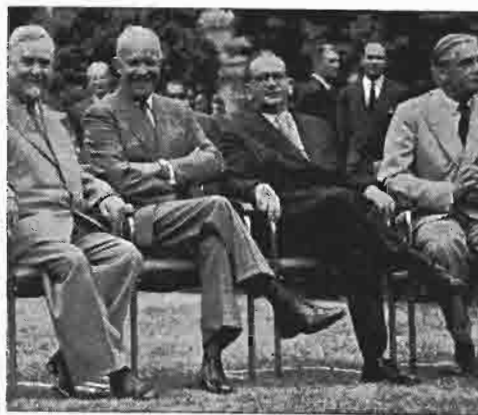
• vervolg op bladzijde 5

vervolg blz 2

GELD - GELD - GELD

- ☆ De Belgische regering heeft aan de Franse oorlogsindustrie een bestelling gedaan van 45 jachtvliegtuigen «Fouga Magister».
- ☆ De Canadeese firma «Orenda Engines», filiaal van de groep Hawker Diddley kreeg van de Belgische regering een bestelling van onderdelen voor reactiemotoren. Waarde een miljoen dollar!!!
- ☆ Het West Duits ministerie van oorlog kocht van een Engelse firma 60 voertuigen bestemd voor het transport van troepen voor een waarde van 40 miljoen pond sterling. Pas in gebruik werd vastgesteld dat ze slechts goed waren voor oud ijzer en zelfs niet konden dienen voor manoeuvres...
- ☆ De sterke Amerikaanse trust «International Telegraph» ontving 150 miljoen dollar voor installeren van een systeem van telecommunicatie rond gans de wereld bestemd om de Amerikaanse eenheden voor atombombardementen onder elkaar te verbinden.
- ☆ President Eisenhower bevestigde in zijn regeringsverklaring dat 60% van het budget van de V. S. naar bewapening gaat.
- ☆ Een Frans-Duits laboratorium waar 310 personen werkzaam zijn, bestaat sinds een tiental jaren in het grootste geheim te Staatsburg. Het is een Duitser Hubert Schardin, oud directeur van het Balistisch Instituut van Berlin, die na de nazi-nederlaag, dit laboratorium heeft opgericht met 35 van zijn vroegere medewerkers.
- ☆ 20.000 doden in Algerie. Volgens de Franse militaire overheid zouden in de laatste 7 maanden 20.000 doden gevallen zijn aan de zijde van Nationalisten in Algerie. Geen woord echter over het aantal Franse jongens die ginder ver eveneens hun jong leven gelaten hebben.

Mikojan in de U.S.A.

Ook dit jaar weer grote vier te Genève?

De lezer zal zich herinneren hoe de konferentie der Grote Vier te Genève in 1955, de wereld liet herademen en de mensheid de hoop schonk op een totale internationale ontspanning en het tot stand komen van een lange periode zonder vrees voor de oorlog.

Het mocht echter niet zijn en integendeel volgde kort daarop het ene internationale incident op het andere.

Maar deze internationale incidenten, de zeer snelle ontwikkeling van een werkelijk reusachtige beweging voor nationale onafhankelijkheid bij de koloniale volkeren, de economische depressie in het Westen, en de schier niet meer te volgen vooruitgang van de wetenschap, hebben ongetwijfeld ook in de openbare opinie en zelfs bij de leiders der grote mogelijkheden, eveneens een en ander teweeggebracht.

Stonden de groten op zeker ogenblik, enkele weken geleden, inzake Berlijn nogal scherp tegenover elkaar, dan komt het ons voor, dat — om tot de kern van ons betoog te komen — de vice-premier van de U. S. S. R. zeker nooit een visa voor de U. S. zou hebben aangevraagd en verkregen, indien in beide landen geen lust tot praten zou hebben bestaan.

Op het ogenblik dat we deze woorden op papier zetten, heeft reeds een eerste onderhoud Mikojan - Dulles plaats-gegrepen en staan we op enkele dagen voor het onderhoud Eisenhower - Mikojan. Wat dit zal geven zou geen mens kunnen zeggen, omdat niemand tenslotte van beide heren weet tot hoever zij willen gaan. Maar dat zij praten zullen, is reeds een veelbetekenend feit op zich zelf, dat ons met een bepaalde hoop vervult.

Wanneer wij aan onze Engelse vrienden denken, die in hun verzet tegen het vestigen van raketbases in hun land, zo ver gaan, dat zij zich liever in de gevangenis laten opsluiten dan de verbintenis aan te gaan niet meer te zullen betogen, dan overdrijven we zeker niet, wanneer we elke vriend van de vrede oproepen om zich voor te bereiden op

een intense vredesactie.

Inderdaad, indien uit de berichten omtrent de reis van Mikojan in de U. S. A. zou blijken, dat het ogenblik voor een onderhoud op het hoogste plan gunstig is, dan zullen alle krachten moeten worden ingezet, opdat het niet alleen tot dit onderhoud zou komen, maar vooral omdat dit voor de mensheid het perspectief van een lange periode van vrede zou brengen.

Onze hoop is groot.

R. K.

● vervolg van bladzijde 1

De gevaren der atoombomproeven

bloed en beenkanker, waar men meestal ellendig aan ten gronde gaat. Bij kleinere hoeveelheden ontstaat er geen directe zichtbare schade, maar de geslachtscellen worden beschadigd; of de mens wordt onvruchtbaar, of de kinderen die geboren worden zijn misvormd en hebben een verminderde levensvatbaarheid; of de kinderen lijken normaal, maar de kleinkinderen dragen de gevolgen.

Op aandrang van de natuurzoekers worden thans op vele plaatsen proeven hieromtrent genomen, want onze kennis is nog zeer onvoldoende. Geleidelijk blijken de gevaren groter dan men eerst voorzien had. Met stelligheid weet men thans, dat er voor de erfelijke beschadiging geen «veilige grens» bestaat: het aantal slachtoffers is rechtstreeks evenredig met de hoeveelheid radioactieve stof, ook de kleinste hoeveelheid is al noodlottig. De Amerikaanse Commissie voor Atoomenergie schat, dat er elk jaar enige duizenden, misschien wel 10.000 kinderen geboren worden die tengevolge van de proeven erfelijk beschadigd zijn. Voor de bloed- en beenderziekten is het nog moeilijker, bepaalde getallen op te geven; de gemiddeld waargenomen radioactiviteit is nog gering, maar reeds nu treden plaatselijk gevaarlijke verhogingen op. Voortdurend neemt deze vergiftiging van onze dampkring toe, elk jaar is de hoeveelheid radioactief stof weer enkele malen groter geworden.

Ik wil nog een enkel woord wijden aan de «schone bom», waarmee men tracht de gemoederen van het publiek te sussen en die zou bestaan uit een waterstofbom zonder radioactieve uranium-«klont». De nieuwste onderzoeken hebben uitgewezen, dat, zelfs al zou het gelukken zulk een bom te vervaardigen, de lucht zelf nabij de ontploffing toch zo sterk radioactief zou worden dat het gevaar vrijwel even groot zou zijn als met een «vuile» waterstofbom!

Laten wij dus met alle krachten ons best doen om de Aarde te bewaren voor het nageslacht, schoon en zuiver, als de tempel waarin het leven zich afspeelt en waarin wij onze kinderen een gelukkige toekomst tegemoet willen zien gaan!

En laat ons bedenken, dat de stopzetting der proeven ook een andere, nog gewichtiger betekenis zou hebben: het zou de eerste stap zijn van een reeks internationale afspraken, die geleidelijk tot ontwapening moeten leiden. — Maar dit valt buiten het onderwerp van mijn stukje.

M. Minnaert.

GELD - GELD - GELD

- ☆ Prijs van de Engelse «bezettingen» in ponden en... mensenlevens.

Van het begin der Engelse bezetting van Cyprus werden tot heden 600 personen gedood door de E. O. K. A. partizanen. Men schat het aantal op 66 van de personen die de dood gevonden hebben dank zij de goede zorgen van de Engelse veiligheidsdiensten. Om tot dit resultaat te komen heeft de regering van hare Majesteit in twee jaar tijd twintig miljoen pond sterling uitgegeven...

Ziehier nog enkele cijfers...

In Palestina werden, na de tweede wereldoorlog honderd miljoen pond uitgegeven en lieten 338 Engelse burgers hun leven.

In Malakka werden in de gevechten 269 Engelsen gedood maar tevens 6.603 onder de Maleise partizanen. Prijs van deze Kampagne (mei 1948 - dec. '54) 135 miljoen pond.

Het is echter in Kenya dat het bloed bij beken heeft gevloeid. 10.540 Mau Mau, 63 Europeanen en «enkele honderden» Afrikanen en Aziaten vonden er de dood.

Prijs van deze onderneming: 56.455.440 pond sterling.

Amerikaanse bommenwerpers die hun gewicht in goud waard zijn!

Eisenhower bevestigde dit in zijn regeringsverklaring, maar het bleek dat hij nog onder de realiteit bleef. Associated Press onthult dat twee typen van bombardementsvliegtuigen nog meer kosten rekenschap houdend dat het goud 500 dollar het pond van 16 once kost.

Het type A. 3. J. weegt 27.000 pond en kost 17.600.000 dollar (880 miljoen B. fr.) wat dus 650 dollar het pond kost.

De B-58 weegt 47.000 pond en kost 26.700.000 dollar (1 miljard 350 miljoen B. fr.) komt op 567 dollars het pond...

Cijfers die zeker voor ontwapening pleiten.

Maar we willen steeds beter.

Werd ons geroneotypeerd blad goed onthaald, dan zal de uitgave in de huidige vorm zeker met nog meer sympathie begroet worden.

Maar onze nieuwe uitgave plaatst ons, zoals men best begrijpen kan, voor nieuwe verplichtingen. Verplichtingen die wij niet alleen, maar collectief met onze lezers dienen te nemen. Onze gedrukte uitgave plaatst ons voor de noodzaak nieuwe lezers voor ons blad te vinden, nieuwe vredesvrienden in onze kring te betrekken.

Gij lezer, die reeds vroeger ons blad hebt ontvangen, gij nieuwe lezer, die voor de eerste maal dit bladje onder ogen krijgt, aarzel niet; stort ons per kerende, de bijdrage voor het minimum steunabonnement dat per jaar slechts 20 fr bedraagt. In de meeste gevallen zal deze kleine bijdrage niemand pijn doen, maar voor "Vrede," is het de enige bestaansmogelijkheid.

We durven, omdat we weten dat Ge de zaak van de Vrede genegen zijt, nog meer vragen — win lezers voor Uw blad — help het Vredesfonds spijzen, wat ons moet toelaten dit blad bij steeds meer mensen te prospecteren. Laat ons uw mening kennen over dit eerste nummer en geef Uw medewerking voor het opstellen van "Vrede,".

De redactie.

Steunabonnement

20 fr 's jaars

te storten op

P.C.R. 55.02.16 van

E. Verbeeck - Oostende

Op de drempel van het nieuwe jaar

Men is steeds geneigd bij het einde van een jaar, en het begin van een nieuw, even na te gaan welke de positieve en welke de negatieve factoren zijn, in de strijd voor het opbouwen van een wereld waarin de kans op vrede zo groot is geworden, dat de mens stilaan rustig wordt en de dringende problemen zoals de perpetuele hongersnood van mensenmassa's op een meer doeltreffende wijze kan aanpakken.

De doorsnee mens is natuurlijk overtuigd dat elk jaar niet alleen weinig hoop meegebracht heeft, maar ons daarenboven nog een flinke stap dichterbij heeft gebracht bij de wereldcrisis die onvermijdelijk komen moet. Als men hem dan vraagt of hij al eens aan een oplossing gedacht heeft, of misschien kan meehelpen in onze strijd, dan wordt men zeer koel ontvangen, of vaker nog, eenvoudig uitgelachen. En toch kan ieder misschien wel helpen, en als we zeggen «misschien» bedoelen we «zeker». — Als elk van ons reeds zijn best deed om zijn vriend of zijn buur te wijzen op een of ander klassiek misverstand. Maar ja...

Laten we terugkeren tot ons overzicht van wat 1958 ons meebracht: Vele dingen zijn gebeurd, maar hiervan staan er zoveel met elkaar in betrekking dat we steeds terugkomen op het hoofdprobleem: de drang naar totale onafhankelijkheid en vooruitgang van de Koloniale en andere onderontwikkelde gebieden. Frankrijk's crisis dat onze pers gedurende maanden domineerde is tenslotte tot rijpheid gekomen door de botsing tussen Ultra's van Algiers, en de met opzet zwak-gehouden regeringen te Parijs.

Het conflict is tenslotte losgebroken omwille van Frankrijk's hoofdprobleem. En dat men het nu goed vindt of niet, dat men de geschiedenis poogt tegen te werken (er bestaan immers nog genoeg mensen die menen dit lang te kunnen doen) of niet, toch zal men uiteindelijk moeten onderhandelen met het Algerijnse volk en het behandelen zoals men de bevolking van Ghana, Tunesië, Guinea, e. a. behandelt.

De strijd van al deze volkeren is een rechtvaardige strijd die door de meerderheid der volkeren in de V. N. erkend wordt, zelfs stilzwijgend erkend door de V. S. van Amerika die zich onthielden. (Hoe spijtig dat men hetzelfde niet kan zeggen van ons landje!).

Maar, zal de lezer opwerpen, wordt de kans op vrede hierdoor verhoogd? Ja, beslist. Vroeger, toen een land het hoofd durfde verheffen kwam men bijeen om het de «Kop» weer in te drukken. De gun-boat politiek is echter verou-

derd. «Interventie» of hoe de zaak ook mag heten, wordt nu niet meer zo gemakkelijk aanvaard. Als een van de grote landen poogt een regime te handhaven dat zijn belangen verdedigt, wordt van alle hoeken van de wereld de zaak druk besproken en tevens afgekeurd. Zelfs de bondgenoten aarzelen om zich mee te wagen in het avontuur.

Steeds meer volkeren wringen zich los van hun banden, en dit moet vroeg of laat leiden tot het aanvaarden als volwaardige naties, van alle onderdrukten en ondervoeden. Laten de sterke en rijke volkeren de andere broeders de hand toesteken! De steeds meer veld-winnende opinie dat de economische strijd tussen de twee grote stelsels kan en moet dienen als een veiligheidsklep voor alle opgehoopte haat en nijd, kan hier terloops aangehaald worden. Hoe vlugger de colons en anderen dit alles zullen begrepen hebben, hoe beter voor ons allen. Want in hun pers trachten zij nog steeds hun lezers te beïnvloeden door het probleem verkeerd te interpreteren. Mogen zij weldra verlicht worden!

Terwijl we nu toch over licht spreken, mogen we de conferentie te Genève niet vergeten. Na de bijeenkomst van de geleerden (die men wel Nobel-prijzen toekent, maar die men doorgaans veel minder gelooft dan ambitieuze generaals en politici) heeft men toch een enig resultaat geboekt: de deskundigen hebben bewezen dat een controle op de proeven met kernwapens zeker doeltreffend kan zijn.

En nu spreken de gedelegeerden over de toepassing van deze controle, over algemene ontwapening e. a.

Of de zaak vordert? In ieder geval gaat het traag, te traag voor de grote mensenmassa's die ongeduldig wachten sinds jaren en hopen dat deze conferentie de «goede» zal zijn. Het is enigszins teleurstellend te moeten vaststellen dat men soms dagen naeen redetwist over de benaming, die men zal geven aan een dagorde. Persoonlijk zijn wij overtuigd dat hier juist vaak de kern van het probleem zit, maar het lijkt soms weinig overtuigend.

Moeten we verder nog zeggen dat in het Midden-Oosten de toestand nog steeds niet vast is, en dat weer iets kan losbarsten; dat alleen een of andere vorm van vereniging van West- en Oost-Duitsland een duurzame vrede kan meebrengen; dat Formosa tenslotte een deel van China is en dat 99 % van de mensheid hiermee akkoord gaat maar dat de resterende 1 % het anders wil. En dat de verwachte democratische zege bij de e. k. verkiezingen in de Verenigde Staten een meer realistische politiek zal tot gevolg hebben?

Velen zullen in deze elementen en de andere die niet geciteerd werden, weinig positief ontwaren, maar mag men het ons kwalijk nemen als het precies onze drang naar vrede is die ons doet hopen en ons de toestand zo doet interpreteren, en niet anders om.

F. K.

Hoopvolle feiten

Een nieuwe planeet is geboren.

De eerste kunstmatige planeet die door de Sovjet Unie op 3 januari de ruimte werd ingezonden plaatst de mensheid voor fantastische problemen.

Het is een nieuwe overwinning van de wetenschap die ons eens te meer aantoonde welke ontzaglijke mogelijkheden er zijn weggelegd. Mogelijkheden die des te groter zullen zijn naarmate de regeringen in plaats van aan de bewapening, in grotere mate eendrachtig hun aandacht zullen wijden aan de grote wetenschappelijke problemen.

42 Amerikanen richten zich tot het Kongres.

42 Personaliteiten uit de V. S. waaronder Mevr. Roosevelt en Nobelprijswinnaar Pauling hebben zich tot het Kongres gericht met het verzoek een einde te stellen aan de politiek van koude oorlog en onmiddellijk de Chinese Volksrepubliek te erkennen.

De groten zijn opnieuw samen te Genève.

De konferentie voor de stopzetting der atoombomproefnemingen en voor het voorkomen van verrassingsaanval- len zijn te Genève opnieuw samen gekomen.

In de vorige zittingen dezer commissies werden reeds enkele principiële akkoorden bereikt. We hopen dat deze maal nog konkreter resultaten zullen worden vastgelegd.

Een fascistisch regime is niet meer.

Met de verdwijning van diktator Baptista en de overwinning van Fidel Castro, is voor het verre Cuba eindelijk de weg naar de democratie en de vernieuwing open, wat een versterking betekent van het vredefront in de wereld.

Handel V. S. — S. U.

Voor de eerste maal zal een Amerikaanse firma 20.000 ton staal aan de S. U. leveren, in ruil voor een Sovjet-levering van 80.000 ton chromo-erts. Beide bestellingen zullen wederzijds betaald worden.

Een film die de Vrede dient

De Belgische Kinematografische Pers kende enkele weken geleden aan de Amerikaanse film "Langs de Paden van de Roem", haar jaarlijkse prijs toe. Deze merkwuurde film van Stanley Kubrick, met de bekende artiest Kirk Douglas in de hoofdrol, verdiende deze prijs zeker om een ganse reeks kwaliteiten die wij hier niet zullen be-

Kirk Douglas

spreken. Wanneer wij hier deze prent voorstellen, dan is het omdat wij ze beschouwen als een werk dat de vrede dient.

Wie zou inderdaad niet in opstand komen tegen de oorlog als middel om internationale conflicten te "regelen", bij het aanschouwen van deze in beeld gebrachte aanklacht tegen het monsterachtige "spelen", met mensenlevens in naam van de zogezegde nationale belangen. Een offensief waarbij duizenden sneuvelen wordt ontkend om een generaal aan een ster meer te helpen; onschuldige soldaten worden terechtgesteld, omdat de fouten van de oversten moeten worden gedekt.

Weliswaar krijgt men niet te zien wie de oorlogen ontkent en waarom want ook deze legerchefs zijn slechts pionnen — maar de film brengt in elk geval de toeschouwer een flink eind vooruit op die weg.

Dat deze prent in Frankrijk verboden werd verwondert ons niet. Het leert ons wel iets meer over de bedoelingen van de huidige Franse bewindvoerders. "Langs de Paden van de Roem", werd reeds in heel wat steden van ons land afgeleid. Die deze film nog niet gezien heeft en er de gelegenheid toe krijgt, mag deze kans niet onbenut laten voorbijgaan.

Wat nu met Kongo...

Oppervlakte : 2.344.932 vierkante km of 76 maal de opp. v. België.
Inwoners : 13.290.680 waaronder 13.182.006 zwarte en 108.681 blanke. 84.444 zijn Belgen - hoofdzakelijk functionarissen. 5.300 Portugezen en 3.364 Italianen.
Nationaal inkomen : ongeveer 50 miljard per jaar. Slechts de helft hiervan gaat naar de zwarte bevolking, wat per hoofd en per jaar slechts op iets meer dan 2000 fr komt!
Tewerkstelling : Begin 1958 bedroeg het aantal zwarte werknemers 1.147.712. Volgens het dagblad "Le Soir" bedroeg het aantal werklozen voor Leopoldstad 50.000. Elisabethstad 10.000, die geen enkele werkloosheidsvergoeding genieten.

De naoorlogse periode zag een snelle ontwikkeling van de drang naar onafhankelijkheid der koloniale volkeren. In Azië en Afrika namen volkeren, die honderden jaren onder vreemde heerschappij hadden geleefd hun lot in eigen handen.

Landen met grote koloniale bezittingen zoals Engeland en Frankrijk erkenden, hoofdzakelijk onder druk der inländse bevolking, het recht op vrijheid en onafhankelijkheid aan sommige hunner koloniën. Andere volkeren betwisten ze met allerhande drogredenen, maar in feite om economische voordelen, dit zelfde recht. Zie naar Kenia, Algerie...

Maar de verzuchtingen naar onafhankelijkheid zijn, bijzonder tengevolge der bestaande voorbeelden, niet te stuiten.

De volkeren der reeds onafhankelijke landen en deze die nog onder koloniaal bewind leven blijken eendrachtig te staan in de strijd voor het doel dat ze zich gesteld hebben. Getuige hiervan de bijeenkomsten van Caïro, Accra, e. a.

Kan Belgisch Kongo aan deze beweging ontsnappen? Zeker niet. De feiten die zich te Leopoldstad afspeelden bewijzen het. Er vloede bloed, veel bloed, zoals het tevens geen geheim is dat reeds vroeger gewelddadig tegen de zwarte bevolking opgetreden werd. Zwarte leiders werden aangehouden, en nu! Brengt dit een oplossing?

Het verleden heeft bewezen dat dit nooit het geval was. De regering deed voorstellen, sommige zijn positief andere niet. Voor het tot stand komen der onafhankelijkheid werd geen tijdspanne bepaald.

Maar is het niet te vrezen dat, naar het verleden terugblikkend, de zwarte bevolking geen vertrouwen heeft in beloften.

Hoe zal dit eindigen? We kunnen niet ontkennen dat ook wij een verantwoordelijkheid dragen tenoverstaan van onze zwarte evenmens. Hetgeen in Kongo gebeurde en nog gebeurt op alle gebied heeft ook plaats in onze naam.

Wij, die in naam der menselijkheid de strijd voeren voor de Vrede, hebben niet het recht de ogen te sluiten en afzijdig te staan tegenover dit gebeuren.

Het is onze plicht bij te dragen opdat in een nabije toekomst de bevolking van Kongo zou bekomen waarop ze al haar hoop gesteld heeft.

Onafhankelijkheid!

Einde van het Internationaal Geofysisch Jaar

Het Internationaal Geofysisch jaar (I. G. J.) dat feitelijk anderhalf jaar geduurd heeft, is beëindigd.

Welke is zijn betekenis geweest en wat zijn de resultaten? De grote betekenis die zich eerst en vooral opdringt is de praktische mogelijkheid van internationale samenwerking tussen alle landen. Stilaan begon men te geloven dat grote en kleine mogendheden slechts akkoord kwamen over één punt: de noodzakelijkheid om ruzie te maken. Wij leefden in een wereld waar wantrouwen, haat en strijd steeds de bovenhand schenen te hebben op vertrouwen en samenwerking. De grens van de koude oorlog lag dichterbij de «warmen» oorlog dan bij de vreedzame coëxistentie.

Het I. G. J. heeft praktisch bewezen dat alle geleerden ongezien ras, taal, geloof of politieke overtuiging, in staat zijn, hun inspanningen te bundelen voor een zelfde doel. Elke dag en elke nacht omspande een net van inlichtingsstations de ganse wereld van Oost naar West, van Noord naar Zuid, niet om laster en leugens te verspreiden maar om gezamenlijk de geheimen van onze wereld te doorgronden ten dienste van alle mensen.

Waarom nu niet dit gelukte experiment trachten te herhalen op andere gebieden? Waarom niet internationale samenwerking, gebaseerd op wederzijds vertrouwen, ingevoerd in de economische en diplomatieke betrekkingen, ten bate van de mensheid? Waarom niet een volledig akkoord over onmiddellijke stopzetting der proefontploffingen met kernbommen? Waarom niet een vermindering van de wapenings om de bezuinigde gelden te nutte te maken in de strijd tegen de honger, voor de ontwikkeling van achtergebleven gebieden? De weg is aangewezen: vredelievende samenwerking loont!

Het is natuurlijk veel te vroeg om een bilan, zelfs een voorlopig bilan, op te maken van de wetenschappelijke resultaten van het I. G. J.. Over de ganse wereld zijn ontzaglijke hoeveelheden gegevens samengebracht over de aarde en omgeving, het magnetisme, de kosmische stralen, de bewegingen der aardkorst, de poolgebieden, de noorderlichten enz... enz... en de studie van dit materiaal zal nog vele jaren arbeid vergen. Toch zijn er reeds enkele punten waar het I. G. J. opmerkelijke resultaten bereikt heeft, en wel vooral de onderzoeken met raketten en kunstmatige aardsatellieten. Voor de eerste maal is de mens er in gelukt buiten de onmiddellijke omgeving van de aardbol experimenten te doen. De waarnemingen over de kosmische stralen, de temperatuur op grote hoogte enz... hebben de geleerden verplicht hun inzichten te wijzigen over de gebeurtenissen buiten onze dampkring. Dit zal natuurlijk van essentieel belang zijn voor verdere exploratie tochten in de ruimte.

Als besluit kunnen we gerust zeggen dat deze reusachtige internationale onderneming op wetenschappelijk gebied de kennis van de natuur heeft verbeterd, en op algemeen menselijk gebied het nut van de vreedzame coëxistentie heeft bewezen.

Tjen.

Wetenschappelijk Nieuws

☆ Een ongewoon noorderlicht is waargenomen door J. G. Reyq, in de tropische Pacific te Apia, nabij de evenaar op 1 augustus, gepaard met een plaatselijke magnetische storm. Men schrijft dit effect toe aan de ontploffing van een Amerikaans kernwapen op zeer grote hoogte.

☆ Russische geleerden hebben voor de eerste maal een druk bereikt van 75 miljoen atmosfeer, met behulp van een raket die met zeer hoge snelheid tegen een doel vloog. Hierbij werd bevonden dat de dichtheid van lood, ijzer en goud ongeveer verdubbeld. De kennis van de verschijnselen bij hoge druk is belangrijk bij de studie van de structuur van de aardbol.

☆ De bijzonderste oorzaak van de dood van muizen enkele dagen na radioactieve bestraling schijnt te wijten aan de beschadiging van zekere delen van de ingewanden.

☆ Professor J. M. Needham, lid van de Royal Society, heeft als resultaat van zijn opzoekingen bekend gemaakt dat de Chinezen reeds mechanische uurwerken maakten, 600 jaar voor de middeleeuwse ambachtstui in Europa.

☆ De nieuwe Amerikaanse kunstmaan heeft het nu bewezen van een zeer belangrijke toepassing, voor toekomstige kunstmannen: relais-station voor radio en televisie.

☆ Twee archeologen van Chicago, hebben uit hun opzoekingen het besluit getrokken, dat het verval van Babylon rond 2000 v. Christus, gedeeltelijk te wijten was aan een te groot zoutgehalte van de bodem, veroorzaakt door slechte bevoeding. Deze wetenschap zal ten nutte gemaakt worden voor de ontwikkeling van de landbouw in modern Irak.